

fb.com/sashkoushkalov

російською, польською, англійською та німецькою мовами, знайшли свого шанувальника далеко за межами України.

Якби мене попросили назвати п'ять книжок, необхідних, щоб скласти портрет покоління, яке нині опановує свою «школу виживання» в країні атакуючого соціал-дарвінізму, «БЖД» була б у цьому списку першою.

Оксана Забужко

Усе почалося із сонячного затемнення... Переплутавши свій шампунь із котячим та поцїливши гранатою в ногу режисера, головний герой потрапляє у вир дивовижних пригод. Часом кумедних, а часом дуже небезпечних, однак таких, що доводять — «безпека життєдіяльності», якої нас навчають з дитинства, не має нічого спільного з безпечним життям...

Сашко Ушкалов БЖД

Сашко УШКАЛОВ

БЖД

crazynovel

КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

партнери

Inspired **газета**
МАРУСЯ ПО-УКРАЇНСЬКИ

 Давление света
новости культуры tsik.org.ua

Gazeta.ua

Буквоїд **країна**
ІНТЕРЕСНИХ КНИЖОК

**ДРУГ
ЧИТАЧА**

**АРТ
ВЕРТЕП**

FO

піар-супровід

 ГОЛОВА
креатив-біро

медіа-патронат

ЩО
СМОЖЕТЕ ЗАПАМ'ЯТАТИ

www.trade.bookclub.ua

ISBN 978-966-14-5657-9

9 789661 456579

Сашко Ушкалов

БЖД

ПОВІСТЬ

ХАРКІВ **2013** **КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ**

УДК 821.161.2
ББК 84.4УКР
У95

Жодну з частин даного видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Дизайнер обкладинки *Сашко Кривець*

Художник *Марися Рудська*

ISBN 978-966-14-5657-9

- © С. Ушкалов, 2013
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2013
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2013

Передмова

Сідай — і поїхали.

Сашко Ушкалов.

БЖД

Будь-яка життєдіяльність — небезпечна. Особливо в тому випадку, якщо галімії світ ніяк не може (та й не хоче) тебе упіймати, якщо внутрішній голос не проминає нагоди охрестити тебе мудаком і лузером і якщо ти тупо не знаєш, що робити зі своєю свободою. Ну, хіба скористатися своїм конституційним правом (одним із дуже небагатьох) — і спокійно виригати її в бездонне, терпеливе й недремне очко унітаза.

Не кожен має друга-кришнаїта зі власним вонмобілем, якому не так уже й важливо, куди їхати, бо все одно дорога виведе на морське узбережжя. Так організований простір цієї притиреної свободи: вона потребує чогось умовно-безкінечного, чогось типу неба. Просто небо — воно не годиться, у ньому не можна купатись. Та й шлях до нього не завжди комфортний і безболісний.

«БЖД» — це road story, у якій формальні ознаки цього жанру спливають тільки ближче до кінця повісті. Ушкалов пропонує читачеві подорож, даруйте на слові, екзистенційну. Я не знаю, як інакше сказати. Подорож, у якій функцію вказівників та знаків виконує всіляка, здавалося б, непотвня фігня: редакція газетки, у якій Баз строчить астрологічні прогнози без жодної сексуальної активності, бутафорська граната, яка завжди влучає в означену провидінням ціль, надувний матрац і начальник ЖЕКа, коридори лікарні, де люди вправно ховаються від смерті. Це подорож, мета якої неозначена, але зрозуміла.

Джек Керуак знайшов Бога в небі Сан-Франциско, на Маркет-стріт, а його дружбан Ніл Кессіді пізнав Господа, коли нещадно пітнів. «Шлях до віри в кожного свій», — як сказав би про це американський проповідник Біл Даун, позаштатний персонаж повісті «БЖД», який приїхав до Всевишнього на мопеді «Ямаха». Зрештою, чом би й ні. До Бога можна приїхати і на триколісному велосипеді. А на вонмобілі — й поготів. Хоча все ж таки головний герой повісті «БЖД» воліє спершу приїхати до моря, а вже потім, якось пізніше, іншим разом... Життя так чи так коротке, наче кар'єра дівчинки, яка рекламує в супермаркеті зубну пасту, хоча й гадки не має, чи можна її ковтати.

Знову втрачене покоління — так, це воно. Кожне покоління по-своєму пропонує світові замислитись про сутність втрат і здобутків, критично поглянути на цивілізацію, прогрес й інші знаки апокаліпсиса. Кожне покоління по-своєму втрачене.

Ага, про це понаписувано дохріна і трошки. Гемінгвей, Берроуз, Селбі, Коупленд, Кінг, Паланік. Нащо вам ще од-

на книжка? Пояснюю: всі вони вже викричались, а Сашко Ушкалов — ще ні. Це дуже просто. Майже як різниця між життям і смертю.

Три акорди лунатимуть зі сцени вічно. Панк-рок ніколи не помре.

А, ледь не забув. Ця повість надзвичайно актуальна для країни, у якій «кожна порядна, блядь, людина має тримати вдома протигаз». Для країни, у якій Біл Даун почувається настільки кайфово, що Господь уже заманався до нього їздити та про щось балакати.

Проте «годі зазирати в це бездонне очко, час змінювати життя на краще».

Приємної подорожі.

Михайло Бриних

Дорогим батькам
і милій Н. присвячую
Автор

Дивно, дуже дивно, де б я був,
якби мене не було?
Іван Вирипаєв. Кисень

Власне, усе почалося через оте придурасте сонячне затемнення. Із самого ранку в мене все пішло шкереберть. Прокинувшись і поплентавшись у душ, я переплутав звичайний людський шампунь із гігієнічним шампунем-кондиціонером для довгошерстих котів, через що моя коротка зачіска тепер стирчала в різні боки так, неначе мене довбонув струмом електрочайник. А приїхавши на офіс своєї газетки, я дізнався, що шеф-редактор, в народі «шефуля», він же Сан Санич, звільнив з роботи нашого штатного астролога, звільнив через те, що його, тобто Сан Саничева, дружина, між нами кажучи, рідкісна істеричка, пожалілася, типу, його прогнози не збуваються.

— Шурік, — сказала вона за сніданком, — ти довіряєш своєму астрологові?

— А що? — злякався Сан Санич, який дуже любив свою дружину.

— Ти козерог, — сказала вона.

— Чого це? — образився Сан Санич.

— Не в тому сенсі, — пояснила дружина, — за гороскопом.

— Ну і?.. — не врубався шефуля.

— Ти читав прогноз для козерогів на суботу, тобто на вчора?

— Звісно, читав, я ж шеф-редактор, — збрехав Сан Санич.

— І що? — наполягала дружина.
— І нічо... — знизав плечима шефуля.
— А де? Де? Йокелемене... — розізлилась вона.
— Що де? — зовсім розгубився Сан Саніч.
— Обіцяна сексуальна активність!!!
— Чого?..

— Там було написано, що в суботу козероги будуть сексуально активні, а ти ліг і відразу ж захріп... Я навіть нову білизну вдягла... Ти хоч помітив, якого вона кольору?

— Ніби рожевого? — зовсім убито спитав шефуля.

— Ну, козерог... — процідила кризь зуби дружина й грюкнула дверима.

Словом, уранці астролог і вилетів.

Зрештою, на цьому мої невдачі могли б і скінчитися, якби Сан Саніч не сказав: доки газета не знайде нового астролога, його обов'язки тимчасово виконуватимеш ти. Але, чувак, запам'ятай, жодної сексуальної активності. Отож останні дві з половиною години я тільки тим і займався, що від ліхтаря вигадував астрологічні прогнози. Без жодної сексуальної активності, звісна річ...

По обіді Сан Саніч покликав мене «на коврик». Я саме застряг на горезвісних козерогах і ніяк не міг зрушити з місця — бо просто не уявляв, який у цих тупих упертих тварин може бути астропрогноз без жодної сексуальної активності. «Усе, — подумав я, — настав капець...» — і відчинив двері його кабінету.

— Слухай, Баз, — перейшов він одразу до справи, — хочеш двісті баксів за півдня?

— Мокруха, да? — спитав я.

- Ні, шоу-бізнес...
- Що загодно, тільки не довбані козероги.
- Що-що? — перепитав шефуля.
- Нічого-нічого, кажу, мене через сонячне затемнення цілий день кумарить.
- Значить, так, — буркнув шефуля, — сонячне затемнення ще не почалося, тож забудь про своїх довбаних козерогів, збирай манатки й дуй у 163-ю школу.
- Куди-куди?
- 163-я шко-ла, — повторив він по складах.

Правду кажучи, слово «школа» викликало в мене майже ті самі асоціації, що й словосполучення «сексуальна активність» у Сан Саніча. У дитинстві я був дуже непосидючий... і в більшості справ, які мені доводилось робити, обламаувався вже після першої ж невдачі. Так було і з навчанням. Коли я пішов у перший клас, мене вистачило майже на півроку, аж доки я не написав першу в своєму житті контрольну з російської. Контрольна складалася всього з одного слова, яке нам видавали на карточках. Від нього треба було утворити множину... І от мені трапилося слово «сук». Не задумуючись, я написав поряд «суки» (хто б міг подумати, що правильно буде «сучья») і здав... За що мені поставили двійку, для чого викликали до школи батька, я так і не зрозумів, проте на навчання вирішив забити вже тоді, не чекаючи, доки воно принесе ще якісь неприємні сюрпризи. З наступної моєї школи, а їх я змінив — ні мало ні багато — чотири, так от, з наступної школи мене вигнали через баскських сепаратистів... Я тоді був у третьому, була весна й у нас саме мав бути перший урок праці, на якому нам мали прищепити

безмежну любов до сільського господарства й узагалі — аграрного, так би мовити, світогляду. Простіше кажучи, ми мали сіяти кабачки й баклажани на пришкольній ділянці... Але замість того, щоб читати посібник з вирощування баклажанів і кабачків, я, на лихо, знайшов у шкільній бібліотеці брошуру про баскських сепаратистів й усю її прочитав, запоєм... Для чого в шкільній бібліотеці брошура про баскських сепаратистів, я тоді якось не задумувався. Так от, під враженням я перекупив у одного мажористого старшокласника петарду, завбільшки з добрячий огірок, і, коли всі садили кабачки й баклажани, зарив її в грядку, а шнур залишив нагорі. Його я підпалив тоді, як наша вчителька праці, загальмована прибалтійка, почала перевіряти, чи рівні вийшли грядки. Петарда вибухнула прямо в неї під ногами, а сира земля заліпила їй величезні тортилівські окуляри... Я більш ніж упевнений: наша загальмована прибалтійка так би нічого й не збагнула, якби на мене відразу ж не показали пальцями дві сучки-заучки.

— Чтооооо? — спитала вона в сучок-заучок...

— Это он вас падарвал!!! — запищала перша.

— А ви ж поставіте нам пять, за то шо ми такіе хорошиє? — запищала друга.

Загальмована вчителька праці хвилин чотири стояла мовчки, а потім кинула в мій бік:

— Ідьооооом к діректаааару...

— А как же ми? — запищали сучки-заучки.

З третьої школи мене випхали вже тоді, коли я навчався в дев'ятому. Я не був паціфістом, проте наглухо не розумів, для чого на фізкультурі в мирні часи потрібен норматив з ки-

дання гранати. Ми довго сперечалися з фізруком, і тоді він покликав директора, колишнього афганця.

— Кидай, сопляк, — сказав той, — у школі ти маєш навчитися всього, навіть захищати родину.

— Від кого? — не зрозумів я.

Від кого її треба захищати, він, схоже, теж не знав, тому буркнув:

— Кидай, бо викличу батьків.

І я кинув. Граната закружляла в повітрі, гепнулась об футбольні ворота, відрикошетила й влучила фізрукові в ногу, розтросивши йому великого пальця... Фігня полягала в тому, що фізрук, судячи з усього, не був ворогом нашої батьківщини й не становив для неї жодної загрози...

Словом, я був злий на школу, тому плекав напівбожевільні плани й, зовсім природно, вирішив помститися. Але оскільки терористичний досвід баскських сепаратистів після того, як я вилетів із другої школи, почав здаватися мені не дуже дієвим, я обрав дещо іншу тактику. По закінченні одинадцятого класу я свідомо вступив у педагогічний і вирішив знищувати ворожу систему, ставши її частиною й проводячи підривну роботу зсередини...

— Ти ще тут? — здивовано глянув з-під окулярів Сан Саніч.

— Уже зник, — видихнув я.

— До речі, що за дурня з твоєю головою? — спитав шефуля, коли я був уже біля дверей.

— Гмм... — почав викручуватись я, — розумієте, літо скоро... Час міняти імідж...

— Імідж — це добре, — погодився Сан Саніч. — Але чого від тебе штиняє дустом?

Літературно-художнє видання

УШКАЛОВ САШКО

БЖД

Повість

Головний редактор *С. С. Скляр*
Завідувач редакції *К. В. Шаповалова*
Відповідальний за випуск *Т. М. Куксова*
Художній редактор *Н. В. Переходенко*
Технічний редактор *А. Г. Верьовкін*
Коректор *О. В. Ушкалова*

Підписано до друку 05.07.2013. Формат 70x100/32.
Друк офсетний. Гарнітура «Literaturpaуa». Ум. друк. арк. 9,67.
Наклад 5000 пр. Зам. №

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: corp@bookclub.ua

Віддруковано з готових діапозитивів
на ПП «ЮНІСОФТ»
Свідоцтво ДК №3461 від 14.04.2009 р.
www.ttornado.com.ua
61036, м. Харків, вул. Морозова, 13Б

Видавництво Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
www.trade.bookclub.ua

ГУРТОВИЙ ПРОДАЖ КНИГ ВИДАВНИЦТВА

ХАРКІВ

ДП з іноземними інвестиціями
«Книжковий Клуб “Клуб Сімейного
Дозвілля”»

61140, г. Харків-140,
просп. Гагаріна, 20-А
тел/факс +38 (057) 703-44-57
e-mail: trade@bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

Одеський підрозділ

65063, м. Одеса, вул. Арміїська, 8-В
тел. +38 (048) 776-07-67
e-mail: odessa@bookclub.ua

КИЇВ

ПП «Букс Медіа Тойс»
04655, м. Київ, вул. Вербова, 17-А
Тел.: +38 (067) 572-63-34
+38 (044) 351-14-39
e-mail: booksmt@rambler.ru

ДОНЕЦЬК

ТОТ «ВКФ

“Універсальний бізнес”»
83096, м. Донецьк, вул. Куйбишева, 131-Г
Тел.: +38 (062) 345-63-08
+38 (062) 348-37-92
+38 (062) 348-37-86
e-mail: ksd@kredo.net.ua

ЗАПОРІЖЖЯ

ФОП Савчук Ю. Д.

69057, м. Запоріжжя, вул. Новобудов, 3
Тел.: +38 (050) 347-05-68
e-mail: vega_center@i.ua

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»

служба роботи з клієнтами:

тел. +38 (057) 783-88-88
e-mail: support@bookclub.ua
Інтернет-магазин: www.bookclub.ua
«Книжковий клуб», а/с 84, Харків, 61001

Ушкалов С.

У95 БЖД : повість / Сашко Ушкалов ; передм. М. Бриниха ;
худож. М. Рудська. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб
Сімейного Дозвілля», 2013. — 240 с. : іл.

ISBN 978-966-14-5657-9

Коли викладач з БЖД вимагає в тебе хабара, а твого ліпшого друга переслідують бандити на чорному джипі, єдиний правильний учинок — це зібрати речі й просто втекти. Байдуже куди, хоча, звісно, краще до моря. Пересуваючись на старому автомобілі, не маючи й гадки, у якому напрямку, та постійно потрапляючи в різні халепи, головні герої напишуть самі для себе власну «безпеку життєдіяльності».

УДК 821.161.2
ББК 84.4УКР

Жесть (sho(r)t stories)

Жесть — це коли ТВОЯ мавпа рятує її цуцика, поцупленого бакланом. Жесть — це коли енот — найкращий подарунок до дня народження. Жесть — це коли для сучасного автора немає нічого святого — ані свята Останнього дзвоника, ані футболу, — а сучасний читач радо взувається в бутси, підперізується стрічкою випускника й вирушає шукати пригод на свою... голову.